

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 318/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou ADVOKÁTI Müller § Dikoš, s. r. o., Závodská cesta 3911/24, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Igor Müller, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 9 P 66/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 9 P 66/2014.

2. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sa sťažovateľ „návrhom zo dňa 11.03.2014 domáhal zmeny Rozsudku Okresného súdu... z 01.08.2006, č. k. 14C/67/2006-31 v časti určenia vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa, a to konkrétne zníženia výživného na sumu 70,- EUR mesačne. Návrhu bola pridelená sp. zn. 9P/66/2014. Okresný súd... v predmetnej veci dva roky nekonal... Dňa 17.08.2016 podala taktiež bývalá manželka sťažovateľa návrh na zvýšenie výživného na maloleté dieťa. Obe veci boli spojené do jedného konania vedeného pod sp. zn. 9P/66/2014. Rozsudkom zo dňa 21.09.2016, č. k. 9P/66/2014-279 Okresný súd zamietol návrh sťažovateľa, a následne rozsudkom zo dňa 12.04.2017, č. k. 9P/66/2014-424 rozhodol o zvýšení výživného na – v čase rozhodnutia súdu – už plnoleté dieťa. Proti uvedenému rozsudku podal sťažovateľ dňa 18.05.2017 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 28.03.2018, č. k. 7 CoP/10/2018-608 tak, že potvrdil prvostupňové rozhodnutie.“.

3. Sťažovateľ kritizuje, že „okresný súd sa pôvodným návrhom sťažovateľa nezaoberal po dobu takmer dvoch rokov, a to najmenej od 13.03.2014 do 19.02.2016, napriek tomu, že sa sťažovateľ obrátil dňa 27.10.2014 na Okresný súd so žiadosťou o vytýčenie pojednávania. Okresný súd však v označenom období nezabezpečoval dôkazy podstatné pre rozhodnutie vo veci, nebolo nariadené pojednávanie a domnievame sa, že nemal žiadny dôvod na to, aby v konaní vznikli prieťahy v trvaní dvoch rokov... Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ cíti dotknutý na svojich právach a to najmä tým, že súd jeho vec, ktorej posúdenie bolo preňho v danom čase existenčne dôležité, neprejednal v primeranom časovom období do podania návrhu a odložil ju na obdobie dvoch rokov, čím bol sťažovateľ permanentne udržiavaný v stave neistoty a s prihliadnutím na charakter konania malo uplynutie dvoch rokov zásadný význam pre posúdenie veci Okresným a následne aj Krajským súdom.“.

4. Nadväzne sťažovateľ tvrdí, že „svojim postupom nedal príčinu na prieťahy v konaní súdu“ a súčasne „vzhľadom na existenciu právnej úpravy na dané právne vzťahy nemožno vec hodnotiť ako právne zložitú, ide o súčasť bežnej rozhodovacej praxe

všeobecných súdov, pričom s prihliadnutím na jednotlivé okolnosti nemožno hovoriť ani o faktickej zložitosti veci.“. Sťažovateľ poukazuje i na fakt, že „rozhodovanie o výživnom je spojené so zabezpečovaním každodenných potrieb fyzických osôb a všeobecné súdy by mali k týmto konaniam pristupovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením“.

5. Sťažovateľ informuje, že „v našom prípade síce bolo orgánom s právomocou konať právoplatne rozhodnuté, to však neodčiniť stav neistoty, ktorý sťažovateľ v dôsledku nečinnosti súdu pociťoval a do dnešného dňa pociťuje“.

6. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/66/2014, v spojení s konaním vedeným Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 7CoP/10/2018 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 375,70 EUR... ktorú je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

7. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že rozsudok Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 CoP 10/2018-608 z 28. marca 2018 nadobudol právoplatnosť 9. mája 2018.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

11. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

12. Sťažovateľ v sťažnostnom petite navrhol vysloviť porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 9 P 66/2014 „*v spojení s konaním vedeným Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 7CoP/10/2018...*“. Napriek tomu v bode 2 a 3 toho istého petitu sa domáha priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia len voči okresnému súdu. Takisto vecná stránka odôvodnenia sťažnosti zreteľne naznačuje jeho nespokojnosť iba s postupom okresného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd ustálil za predmet svojho prieskumu iba postup okresného súdu v žalovanom konaní tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia. Prihliadal pri tom aj na výsledok predbežného prerokovania sťažnosti a podstatu skutkových okolností, ktoré napokon viedli k jej odmietnutiu.

13. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy

alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

17. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť aj vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

19. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

20. Z tvrdení sťažovateľa ústavný súd zistil, že krajský súd rozhodol 28. marca 2018 vo veci odvolania sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu, a to rozsudkom č. k. 7 CoP 10/2018-608 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 9 P 66/2014-424 z 12. apríla 2017 potvrdil. Rozhodnutie je dostupné v elektronickej podobe aj na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (<https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/i-detail/rozhodnutie/021973d1-42bb-4f42-bac5-294b38fc8f78%3A63d299f1-8e40-4432-b7d2-2754c01e4675>). Podľa zistenia ústavného súdu (bod 7) tento odvolací rozsudok nadobudol právoplatnosť 9. mája 2018, v dôsledku čoho bolo právoplatne ukončené aj konanie okresného súdu.

21. Pre žalované konanie tak platí, že doručením rozsudku krajského súdu účastníkom konania okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa. Sťažovateľ teda namieta prietahy v konaní okresného súdu, ktorý v čase podania sťažnosti už nemohol vykonávať žiadne relevantné procesné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa.

22. Ústavný súd v tejto spojitosti poznamenáva, že proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa sťažovateľ mohol brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v čase, keď konanie okresného súdu ešte prebiehalo.

23. Okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (9. júla 2018) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh žalovaného konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol porušovať sťažovateľom označené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) ani právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Tento stav ústavný súd vedie so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote k záveru, že podaná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

25. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v jeho sťažnostnom petite (návrh na priznanie finančného zadost'učinenia i náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018